

SMZ
BARAZA LA MITIHANI ZANZIBAR
MTIHANI WA KUINGIA KIDATO CHA TATU
DINI YA KIISLAMU

035

Muda: Saa 2:30

MAJIBU

Mwaka: 2021

Maelekezo

1. Mtihani huu unasehemu tano A, B, C, D na E
2. Jibu maswali yote kutoka sehemu A,B,C na D, na maswali mawili kutoka sehemu E.
3. Andika kwa kutumia kalamu ya wino wa **bluu** au **mweusi**

maktaba.tetea.org

1. a) Kamilisha surat Fatha kwa hati za Kiarabu baada ya aya ifuatayo:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

b) Tafsiri aya zifuatazo kwa lugha ya Kiswahili:

i) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kwa jina la Mwenyezi Mungu, Mwingi wa rehema, Mwenye kurehemu.

ii) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

Tuongoze katika njia iliyonyooka.

iii) غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

Sio njia ya wale uliowakasirikia wala ya wale waliopotea.

iv) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

Wewe tu tunakuabudu, na kwako tu tunakuomba msaada.

c) Andika mafunzo manne (4) yatokanayo na suratul-Ikhlaas:

i) Mwenyezi Mungu ni Mmoja, hana mshirika.

ii) Mwenyezi Mungu hana mfano wake wala wa kufanana naye.

iii) Mwenyezi Mungu hana mwanzo wala mwisho.

iv) Mwenyezi Mungu ni wa pekee wa kutegemewa na viumbe vyote.

2. a) Taja hukumu ya Nun sakina na Tanwini katika maneno yaliyopigiwa mstari:

i) هُدًى وَرَحْمَةً

Hukumu: Ikhfa.

ii) غُفُورٌ رَحِيمٌ

Hukumu: Idgham bila ghunna.

iii) نَارٌ حَامِيَةٌ

Hukumu: Ikhfa.

iv) وَأَمْنُهُمْ مِنْ خَوْفٍ

Hukumu: Idgham bila ghunna.

b) “Wewe tu ndiye tunayekuabudu na wewe tu ndiye tunayekuomba msaada” (1:5). Muislam anapata mafunzo gani ndani ya aya hii katika maisha yake ya kila siku?

i) Kumuabudu Mwenyezi Mungu pekee bila mshirika.

ii) Kumtegemea Mwenyezi Mungu katika kila jambo.

iii) Kutambua kuwa msaada wa kweli unatoka kwa Mwenyezi Mungu.

iv) Kudumu katika ibada safi kwa nia ya kumtukuza Mwenyezi Mungu.

3. Andika jibu sahihi katika kipengele (i) – (x) kisha andika herufi katika kisanduku kiliopo chini.

i. Hadithi yenye upungufu katika sanad yake ni hadithi

A: Dhaifu

B: Hassan

C: Maudhui

D: Qudusy

Jibu: A: Dhaifu

Sababu: Hadithi dhaifu ni hadithi ambayo imekatika au ina upungufu katika mlolongo wa wapokezi au udhaifu katika sifa zao.

ii. Kulingana na kiwango cha usahihi wa hadithi, hadithi zimegawika katika makundi makuu

A: Moja

B: Mawili

C: Matatu

D: Manne

Jibu: C: Matatu

Sababu: Hadithi zimegawanyika katika makundi makuu matatu, ambayo ni Sahihi, Hassan, na Dhaifu, kulingana na viwango vya usahihi wake.

iii. Ni yale maneno yenyewe hasa aliyoyasema Mtume (S.A.W) au maelezo ya swahaba alivyomuona Mtume (S.A.W) akitenda jambo fulani.

A: Isnad

B: Matini

C: Maudhui

D: Rawi

Jibu: B: Matini

Sababu: Matini ni sehemu ya hadithi inayojumuisha maneno au maelezo yaliyotolewa na Mtume (S.A.W) au yaliyosimuliwa na masahaba kuhusu vitendo vyake.

iv. Mutawatir ni Hadithi yenye

A: Kusimuliwa na watu wengi wakiwa na sifa zenye kukamilika.

B: Maudhui tofauti.

C: Wapokezi wanaume na wanawake.

D: Wapokezi wengi, na wachache wenye sifa zilizokamilika.

Jibu: A: Kusimuliwa na watu wengi wakiwa na sifa zenye kukamilika.

Sababu: Hadithi Mutawatir ni hadithi iliyosimuliwa na wapokezi wengi kila kizazi, ambao wote walikuwa waaminifu na wenye sifa zinazokubalika.

v. Imamu Abu Hanifa aliishi katika zama za

A: Makhalifa waongofu

B: Maswahaba watukufu

C: Tabii Tabiina

D: Tabiina wema

Jibu: C: Tabii Tabiina

Sababu: Imamu Abu Hanifa aliishi katika kizazi cha Tabii Tabiina, kizazi kilichokuja baada ya Tabiina waliowafuata masahaba wa Mtume.

vi. Wanazuoni walioifanya hadithi kuwa fani miongoni mwa fani za elimu ya Kiislamu ni Imam.

A: Bukhar na Muslim

B: Omar bin Abdul- Aziz na Omar bin Khatab

C: Omar bin Mukhtari na Suyut

D: Suyut na Ibnu Hajar Askalan

Jibu: A: Bukhar na Muslim

Sababu: Imamu Bukhari na Muslim walijitokeza kwa kazi yao kubwa ya kuzikusanya na kuzihakiki hadithi za Mtume (S.A.W).

vii. Miongoni mwa aina kuu za hadithi ni hadithi:

A: Ahad na Mutawatir

B: Dhaifu na Hassan

C: Isnaad na Matin

D: Nabawiyi na Qudusiyyu

Jibu: A: Ahad na Mutawatir

Sababu: Ahad na Mutawatir ni mgawanyiko wa hadithi kulingana na idadi ya wapokezi wake.

viii. Sunnatullah katika Qur-ani ina maana ya:

A: Mambo au mwenendo unaotokana na Allah (S.W).

B: Mwenendo na tabia za Mtume (S.A.W).

C: Mwenendo wa utekelezaji wa Uislamu.

D: Tabia za watu wema alizoziridhia Allah (S.W).

Jibu: A: Mambo au mwenendo unaotokana na Allah (S.W).

Sababu: Sunnatullah ni mifumo au kanuni za Mwenyezi Mungu katika uumbaji na uendeshaji wa viumbe vyake.

ix. Imam Ahmad bin Hambal amezaliwa mwaka

A: 160 A.H

B: 162 A.H

C: 164 A.H

D: 166 A.H

Jibu: C: 164 A.H

Sababu: Imam Ahmad bin Hambal, mwanzilishi wa madhehebu ya Hambali, alizaliwa mwaka 164 A.H.

x. Lipi si sahihi miongoni mwa mambo yafuatayo katika fani ya hadithi?

A: Kuhifadhi sana hadithi

B: Kupatikana muongozo wa wapokezi wa hadithi

C: Uadilifu wa wapokezi

D: Udhibitifu wa mpokezi

Jibu: A: Kuhifadhi sana hadithi

Sababu: Ingawa kuhifadhi hadithi ni muhimu, sio kigezo pekee kinachohakikisha usahihi wa hadithi bila kuthibitisha uadilifu na sifa za wapokezi wake.

4. Kwa mujibu wa Qur-ani na hadithi sahihi ni nani watakaopewa ruhusa ya kushufaiia?

i. Manabii wa Mwenyezi Mungu.

ii. Masahaba wa Mtume (S.A.W) walio waadilifu.

iii. Waja wema waliomtii Mwenyezi Mungu kwa ukamilifu.

iv. Malaika wa Mwenyezi Mungu waliopewa majukumu maalum.

v. Watoto wadogo waliofariki wakiwa hawajafikia umri wa kubaleghe.

5. Dini zimegawika katika makundi mawili (2) makuu, yataje.

i. Dini za kweli (zilizotokana na wahyi wa Mwenyezi Mungu, kama Uislamu).

ii. Dini za kubuniwa (zilizoundwa na wanadamu bila mwongozo wa Mwenyezi Mungu).

6. Eleza alama tano (5) kuu za kuwepo kwa Allah (S.W).

i. Uumbaji wa viumbe hai, kama binadamu, wanyama, na mimea.

ii. Mpangilio wa maumbile, kama mzunguko wa mchana na usiku.

iii. Majira ya mwaka, kama mvua, jua, na upepo vinavyokuja kwa mpangilio.

iv. Kuwepo kwa sheria za asili zinazodhibiti ulimwengu.

v. Miujiza iliyoletwa na mitume kuthibitisha utume wao.

7. a) Nini maana ya shirki?

Shirki ni kitendo cha kumshirikisha Mwenyezi Mungu na kitu kingine chochote katika ibada, sifa, au mamlaka Yake. Ni dhambi kubwa inayopingana moja kwa moja na imani ya tauhidi.

b) Muumini wa kweli ni yule anayejitenga na aina kuu nne (4) za shirki. Taja aina hizo:

- i. Shirki katika ibada (kumwabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu).
- ii. Shirki katika sifa (kumhusisha mtu au kitu na sifa za Mwenyezi Mungu).
- iii. Shirki katika mamlaka (kuamini kuwa kuna mamlaka mengine zaidi ya Mwenyezi Mungu).
- iv. Shirki ya siri (kufanya ibada kwa nia ya kuonyesha watu badala ya kumridhisha Mwenyezi Mungu).

8. a) Kukoga ni ibada yenye nguzo mbili (2). Nazo ni: _____ na _____

Jibu: Kukoga ni ibada yenye nguzo mbili, nazo ni:

- i) Nia ya kujitoharisha.
- ii) Kusafisha mwili mzima kwa maji safi.

b) Miongoni mwa sababu zinazompelekea mwanamke kulazimika kukoga ni _____ na _____

Jibu: Miongoni mwa sababu zinazompelekea mwanamke kulazimika kukoga ni:

- i) Kuondoa hedhi.
- ii) Kuondoa nifasi (uchafu wa baada ya kujifungua).

9. a) Nguzo ya hijja ambayo hajji akiiwacha hijja yake haitokubalika na arejee tena mwakani ni _____

Jibu: Nguzo ya hijja ambayo hajji akiiwacha haitokubalika na arejee tena mwakani ni Kusimama Arafat.

b) Aina tatu (3) za Tawwafu kwa mpangilio wake ni:

Jibu: Aina tatu za Tawwafu kwa mpangilio wake ni:

- i) Tawwafu ya kuingia (Tawaf Al-Qudum).
- ii) Tawwafu ya faradhi (Tawaf Al-Ifadha).
- iii) Tawwafu ya kuaga (Tawaf Al-Wida).

10. a) Shahada ya kweli lazima ithibiti _____ na idhihirike kwa _____.

Jibu: Shahada ya kweli lazima ithibiti moyoni na idhihirike kwa matendo.

b) Mwenye kutoa shahada ya kweli ni lazima aendeshe maisha yake kulingana na mipaka ya _____ na _____.

Jibu: Mwenye kutoa shahada ya kweli ni lazima aendeshe maisha yake kulingana na mipaka ya Qur-ani na Sunna za Mtume (S.A.W).

11. a) Maana ya zakka kisheria ni _____

Jibu: Maana ya zakka kisheria ni kutoa sehemu maalum ya mali ya Muislamu kwa makundi yaliyotajwa na Qur-ani kwa lengo la kutakasa mali na kumfurahisha Mwenyezi Mungu.

b) Orodhesha mali zinazofaa kutolewa zakka katika sheria ya Kiislamu.

Jibu:

- i) Fedha taslimu, dhahabu, na fedha.
- ii) Mazao ya kilimo kama nafaka na matunda.
- iii) Mifugo kama ngamia, mbuzi, na ng'ombe.

12. a) Nini maana ya najisi?

Jibu: Najisi ni uchafu wa kisheria unaozuia kutekeleza ibada kama swala hadi utakapoondolewa kwa tohara.

b) Elezea namna utakavyotoharisha najisi hafifu iliyoingia katika mguu wako.

Jibu:

Najisi hafifu inaondolewa kwa:

- i) Kusafisha sehemu iliyoathirika kwa maji safi mara moja.
- ii) Kuhakikisha kuwa uchafu wote umeondoka kutoka sehemu hiyo.

13. Changanua mafunzo manne (4) tunayoyapata Waislamu kutokana na ulinganiaji wa Mtume (S.A.W) kwa njia ya dhahiri.

- i) Uvumilivu na subira: Mtume (S.A.W) alikumbana na upinzani mkubwa lakini aliendelea kuvumilia na kusisitiza ujumbe wake.
- ii) Kuwa na msimamo wa imani: Mtume alisimama imara katika kufikisha ujumbe wa Mwenyezi Mungu bila kuogopa wapinzani.
- iii) Kutumia hekima na upole: Alitumia maneno mazuri na hekima katika kuwasiliana na watu wa makundi mbalimbali.
- iv) Kuwa na huruma kwa maadui: Mtume (S.A.W) aliwaomba watu waliompinga badala ya kuwalaani, akionyesha mfano wa rehema na huruma.

14. Elezea kwa kutoa hoja nne (4) zinazoonesha upinzani dhidi ya ujumbe wa Mtume (S.A.W) na kwa jamii yake katika kipindi cha Makka.

- i) Unyanyasaji wa Waislamu: Makuraishi waliwatesa Waislamu wa mwanzo, ikiwa ni pamoja na Bilal na Yasir.
- ii) Matumizi ya propaganda: Walieneza uwongo kwamba Mtume (S.A.W) alikuwa mwendawazimu au mchawi.
- iii) Kuzuiwa kwa biashara: Walipiga marufuku kufanya biashara na Waislamu, wakilenga kuwanyima riziki.
- iv) Njama za kumuua Mtume: Walipanga kumuua Mtume (S.A.W) ili kukomesha ulinganiaji wa Uislamu.

15. Chambua mafunzo manne (4) yanayopatikana katika Hijra ya Mtume (S.A.W) na maswahaba zake walipohama Makka kwenda Madina.

- i) Umuhimu wa mshikamano: Waislamu walionyesha mshikamano mkubwa katika kusaidiana wakati wa Hijra.

- ii) Kuweka imani mbele: Hijra inaonyesha kuwa Waislamu walikuwa tayari kuacha mali na familia zao kwa ajili ya imani yao.
- iii) Utegemezi kwa Mwenyezi Mungu: Mtume na masahaba walimtegemea Mwenyezi Mungu katika safari yao ya hatari.
- iv) Msingi wa jamii ya Kiislamu: Hijra ilianzisha msingi wa dola ya Kiislamu mjini Madina, ambapo Waislamu waliweza kuishi kwa kufuata sharia.